

Utdannings- og
forskningsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Deres referanse:

200503364

Vår referanse

05/5171

Dato:

16.01.06

Saksbehandler:

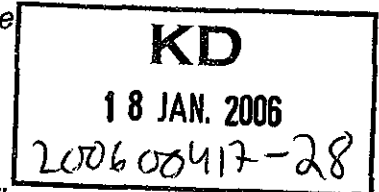
Anders Eriksen

Telefon:

24163515

E-Post:

ane@shdir.no

FORSKRIFT OM TILDELING AV UTDANNINGSSTØTTE FOR UNDERVISNINGÅRET 2006-2007. HØRINGSUTTALELSE FRA STATENS RÅD FOR FUNKSJONSHEMMEDE

Vi viser til brev av 14.10.05. Saken ble behandlet i møte 12.01.06 i arbeidsutvalget i Statens råd for funksjonshemmede.

Rådet har kommentarer til følgende punkter i forslag om forskrift om tildeling av utdanningsstøtte for undervisningsåret 2006-2007:

Kapittel I Hovedregler for tildeling av utdanningsstøtte

Punkt 7.2.1

Det framgår av høringsdokumentet at støtte blir gitt ut fra søkerens studiebelastning. For deltidsutdanning blir støttebeløpet regnet til halvparten, to tredjedeler eller tre fjerdedeler av støttebeløpet til fulltidsutdanning. Bestemmelsen kan etter rådets oppfatning gi uheldige utslag for studenter med funksjonsnedsettelse. Studenter med funksjonsnedsettelse har langt større vansker med å skaffe seg jobb ved siden av studiene enn studenter for øvrig. Med like store utgifter og små muligheter til jobb innebærer det at den økonomiske situasjonen for den enkelte kan bli svært dårlig og det kan bli nødvendig å søke økonomisk sosialhjelp. Det er derfor behov for en forbedring av utdanningsstøtten for denne utdanningsgruppen.

Punkt 8.3 – første ledd

Rådet mener det er urimelig at videregående opplæring for voksen søker med rett etter § 4A-3 i opplæringsloven skal regnes med i de åtte årene som det kan bli gitt støtte til høyere utdanning. Rådet vil peke på at levekårsundersøkelser om funksjonshemmede fra 1987 til 1995 viser at andelen som fullførte videregående opplæring blant funksjonshemmede var betydelig lavere enn blant ikke-funksjonshemmede (opplysninger hentet fra NIFUsteps nettsted). I den grad man vil forsøke å fullføre videregående utdanning som voksen med støtte fra Lånekassen, og eventuelt deretter fortsette med høyere utdanning, vil en rammes ved at det maksimale antall år som man

kan få økonomisk støtte til høyere utdanning vil bli tilsvarende mindre. Rådet mener på denne bakgrunn at bestemmelsen bør utgå fordi den for enkelte funksjonshemmede kan innebære reduserte muligheter til å ta høyere utdanning.

Punkt 8.3 annet ledd

Rådet har ingen merknader til at begrepet "funksjonshemming" erstattes med "reduert funksjonsevne".

Punkt 8.4

Det framgår av denne bestemmelsen at det blir gitt støtte fra den datoen undervisningsåret starter og til den datoen undervisningen slutter. Rådet vil i denne sammenheng peke at mange studenter med nedsatt funksjonsevne har problemer med å få sommerjobb, men har de samme utgiftene som andre. For å bedre situasjonen mener rådet det er viktig at det iverksettes ulike tiltak med sikte på å øke mulighetene for sommerjobb. Samtidig er det grunn til å anta at det fortsatt vil være en del studenter med nedsatt funksjonsevne som ikke får jobb. Rådet foreslår på denne bakgrunn at det tas inn en bestemmelse i forskriften hvor det åpnes for at det skal kunne gis stipend til studenter med nedsatt funksjonsevne i den perioden av året det ikke foregår undervisning.

Punkt 9.1.2

Det framgår at Lånekassen ved forsinkelse i mer enn ett år i særlige tilfeller kan vurdere å gi støtte. Dette gjelder blant annet søker med redusert funksjonsevne som har støtte fra folketrygden og søker som har blitt mer enn ett år forsinket på grunn av sykdom.

Bestemmelsen slik den er formulert vil kunne ha uheldige virkninger. For eksempel vil en synshemmet student som ikke mottar støtte fra folketrygden og som blir forsinket på grunn av at han/hun ikke har fått studielitteratur i tide, ikke kunne få støtte. Rådet mener på denne bakgrunn at studenter med nedsatt funksjonsevne må kunne komme inn under ordningen uavhengig av om man mottar støtte fra folketrygden eller ikke. Det avgjørende må være at man kan dokumentere at forsinkelsen skyldes funksjonshemming/mangelfull tilrettelegging av studiesituasjonen. I så fall bør en ha et ubetinget krav på støtte i forsinkelsesperioden.

Det er videre grunnleggende at støtten ved forsinkelse gis som stipend og ikke i form av lån, slik at en unngår økning i gjeld. Å bli påført en gjeldsøkning på grunn av funksjonshemming eller sykdom vil etter rådets oppfatning innebære en diskriminerende studiefinansieringsordning. Rådet viser til at Stortinget ved behandlingen av St.meld.nr. 40 (2002-2003) Nedbygging av funksjonshemmende barrierer vedtok å be Regjeringa om å sikre at studiefinansieringsordningene ikke påfører studenter ekstra utgifter som er knyttet til nedsatt funksjonsevne (vedtaksnr. 320 for sesjonen 2003-2004). I komiteinnstillingen framhevet sosialkomiteens flertall at det var viktig at studiefinansieringen blir slik at studenter som forsinkes i utdanningen på grunn av funksjonshemming, ikke påføres ekstra økonomiske belastninger på grunn av dette. Det ble vist til at det kan det gjøres ved at lån blir omgjort til stipend når slike forsinkelser oppstår (Innst. S.nr. 162 (2003-2004)).

Det må derfor tydelig fremgå av forskriften at studenter som blir forsinket i studiene på grunn av funksjonshemming/manglende tilrettelegging eller på grunn av sykdom, har en ubetinget rett til støtte i forsinkelsesperioden i form av stipend.

Pedagogisk tilrettelegging innebærer at studenter med funksjonsnedsettelse skal ha muligheten til å tilegne seg fagstoff på lik linje med andre studenter (NOU 2001: 22 Fra bruker til borger). Dette innebærer tilgang på studielitteratur i alternativ form, utbytte av forelesninger og annet lærestoff (Internett, brosjyrer, kopier), muligheten for å delta i gruppearbeid på lik linje med andre studenter, samt mulighetene til å bli evaluert på en måte som gir et riktig bilde av studentenes kunnskaper. I følge NOU 2001: 22 skjer den pedagogiske tilretteleggingen trolig i minimal utstrekning. Det har nok skjedd en viss bedring i de fem år som er gått siden utvalget la frem sin utredning, men det gjenstår fortsatt mye før tilretteleggingen er optimal. Mangelfull tilrettelegging av studiesituasjonen vil ofte bety at studenten forsinkes i studiene, og det blir urimelig hvis dette skal føre til en økende gjeldsbelastning for den enkelte.

Punkt 10.2

Det er uklart hva som ligger institusjonsbegrepet. På møte 15.12.05 i Brukerforum for funksjonshemmede i høyere utdanning ble det opplyst fra Lånekassens representanter at institusjonsbegrepet omfatter fengsler og militæret. Etter rådets oppfatning må punkt 10.2 tydeliggjøres slik at det ikke er noen tvil om hva som ligger i institusjonsbegrepet.

Kap V. Fødselsstipend, sykestipend og flyktningstipend

Punkt 2.1

Rådet kan ikke slutte seg til at man skal kunne få omgjort lån til sykestipend for maksimalt fire måneder og to uker per undervisningsår. Det bør være en rett til stipendiering inntil man blir frisk.

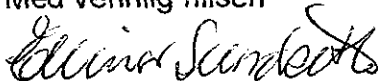
Punkt 2.3

I tilknytning til forslaget til punkt 2.3 forutsetter rådet at personer som har en kronisk sykdom og som opplever en forverring av tilstanden under stønadperioden slik at de ikke er i stand til å studere for en kortere eller lengre periode, også har rett til å få omgjort lån til stipend.

Punkt 2.5

Det framgår av dette punktet at søknad om sykestipend må være innkommet senest seks måneder etter at undervisningsåret eller kurset er avsluttet. Rådet foreslår at fristen utvides til ett år.

Med vennlig hilsen

Ellinor Sundseth
sekretariatsleder

Anders Eriksen
rådgiver